

Protokoll 4/2024

fört vid Kyrkogårdsnämndens sammanträde torsdagen den 26 september 2024 kl. 16:00-16:30, Drätselnämndens sessionssal

Ledamöter	Jan Tigerström (M) Vice ordförande Elvir Kazinic (S) Hans Strandberg (S) Bo Sundin (M) Ewa-Marie Ås (KD) Charlotte Zackari (S) ersätter Sara Stenudd (V) Mats Lindqvist (MP) ersätter Linda Runcrantz (S)
Ersättare	Tita Bergquist (M) Johan Hyltenstam (M)
Övriga närvarande	Jesper Jederlund Borgarrådssekreterare Rosa Lundmark Borgarrådssekreterare Svante Borg Förvaltningschef Göran Höglund Tjänsteman Isabelle Zachrisson Tjänsteman
Justerare	Jan Tigerström, Elvir Kazinic
Datum för justering	2024-10-09
Paragraf	§§1-17
Sekreterare	Elin Jansson

§ 1

Godkännande av dagordning, utseende av justerare jämte fastställande av tid för justering

Beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner dagordningen och utser Vice ordförande, *Jan Tigerström* (M) samt *Elvir Kazinic* (S) att justera protokollet. Justering sker digitalt senast 9 oktober 2024.

Sammanfattning av ärendet

Vice ordförande, *Jan Tigerström* (M), ersätter *Sara Stenudd* (V) som mötesordförande för dagens sammanträde.

§ 2
Föregående protokoll 2024-06-12

Beslut

Kyrkogårdsnämnden lägger föregående protokoll till handlingarna.

§ 3

Anmälan av övriga frågor

Sammanfattning av ärendet

Inga övriga frågor förelåg.

§ 4

Anmälan av beslut och skrivelser mm

KYF 2024/5

Beslut

Kyrkogårdsnämnden lägger anmälan av protokoll och skrivelser till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Anmälan av inkomna beslut och skrivelser som inkommit till förvaltningen samt kontorsyttranden av remisser som upprättats sedan föregående sammanträde.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/5-9 Anmälan av beslut och skrivelser mm 2024-09-26

§ 5

Anmälan av förvaltningsgruppens samrådsprotokoll 2024-09-16

KYF 2024/3

Beslut

Kyrkogårdsnämnden lägger förvaltningsgruppens samrådsprotokoll till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/3-10 Samrådsprotokoll 2024-09-16

§ 6**Information från kyrkogårdsnämndens råd för
funktionshinderfrågor****Sammanfattning av ärendet**

Sekreterare *Elin Jansson* rapporterade från funktionshinderrådets sammanträde 2024-09-23. Rådet hade inga anmärkningar på nämndens ärenden. De var nöjda med skrivningarna i Tertialrapport 2 vilka de tycker lyfter funktionshinderperspektivet på ett bra sätt.

Rådet kommer under oktober att besöka Järva begravningsplats för ett gående möte med fokus på tillgängligheten på begravningsplatsen.

§ 7

Anmälan av delegationsbeslut fattade av tjänsteman

KYF 2024/4

Beslut

Kyrkogårdsnämnden lägger anmälan av delegationsbeslut fattade av tjänsteman till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Anmälan av delegationsbeslut fattade av tjänsteman inom kyrkogårdsförvaltningen sedan föregående sammanträde enligt sammanställning.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/4-7 Delegationsbeslut fattade av tjänsteman
2024-09-26

§ 8**Tertialrapport 2 för kyrkogårdsnämnden 2024**

KYF 2024/1884

Beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens förslag till Tertialrapport 2 2024, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Särskilda uttalanden

Särskilt uttalande lämnades av *Jan Tigerström* m.fl. (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) enligt följande:

"Det är viktigt att skötseln av Stockholms kyrkogårdar och begravningsplatser håller god kvalitet för att skapa trivsamma, trygga och tillgängliga kyrkogårdar och begravningsplatser. Moderaterna och Kristdemokraterna ställer sig således fortsatt starkt kritiska till det omfattande arbetet vad gäller att återta bland annat skötsel av Stockholms kyrkogårdar och begravningsplatser i egen regi. Exemplet på då det blivit billigare eller bättre kvalitet att återta verksamhet eller ansvar i egen regi är betydligt färre än det motsatta.

Moderaterna och Kristdemokraterna vill att kyrkogårdsförvaltningen genom samverkan och kunskapsutbyte med andra förvaltningar vid driftsupphandlingar ska möjliggöra kostnadseffektiva och högkvalitativ renhållning och skötsel av stadens kyrkogårdar och begravningsplatser. Kyrkogårdsförvaltningen måste exempelvis bli bättre på att redan i upphandlingsskedet ställa krav på den service som ska göras och allt eftersom följa upp att den genomförs. Vi vill avslutningsvis poängtera att det är bra att digitaliseringen av nämndens verksamhet går framåt, förhoppningsvis med hjälp av den nya samordnaren också."

Sammanfattning av ärendet

Kyrkogårdsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål samt nämndens egna mål för året kommer att uppnås. Stora projekt som byggandet av Järva begravningsplats och etablering av nya askgravlundar på Skogskyrkogården och Galärvarvskyrkogården är centrala insatser vilka avslutas under året. Ett delvis uppfyllt mål avser det medarbetarindex (AMI) vilket sjunkit något från föregående års medarbetarekät.

Järva begravningsplats kommer att öppna under oktober månad, invigningsceremoni med Olle Burell och inbjudna gäster är planerad till 30 september. Skogskyrkogårdens nyanlagda askgravplats har haft ett 30-tal gravsättningar sedan den öppnades i maj och Galärvarvets askgravlund kommer öppnas för gravsättningar under hösten.

Nämnden erbjuder ungdomar feriejobb och praktikplatser inom ramen för Stockhomsjobb, vilket varit framgångsrikt och bidrar till arbetsmarknadsintegration. Samverkan med andra förvaltningar och instanser sker för att utveckla världsarvet Skogskyrkogården som ett hållbart besöksmål. Restaureringen av huvudbyggnaden vid Skogskrematoriet förväntas starta 2025, vilket kan påverka besöksmöjligheterna under arbetets gång.

Nämnden har också ett tydligt klimatfokus, med målsättningen att bli klimatneutral och på sikt klimatpositiv. Fossilfri drift har införts på flera begravningsplatser och man satsar på biologisk mångfald. Den ekonomiska prognosen visar ett mindre överskott. Utvecklingsarbete inom digitalisering fortsätter, med förbättringar av e-tjänster och informationen på begravning.stockholm.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1884-1 Tertialrapport 2 för Kyrkogårdsnämnden 2024

§ 9
Medarbetarenkäten 2024

KYF 2024/1338

Beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av medarbetarenkäten 2024.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad genomför regelbundna medarbetarundersökningar. Enkäten är ett stöd för att föra en dialog både om det som fungerar bra och ska vårdas, och det som behöver utvecklas. Resultatet av dialogen ska utmynna i att handlingsplaner tas fram på respektive enhet och utgör ett av flera underlag för verksamhetsutveckling.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1338-1 Tjänsteutlåtande - Medarbetarenkät 2024

§ 10 Revidering av Bestämmelser inom Stockholms stads begravningsplatser

KYF 2024/1057

Beslut

1. Kyrkogårdsnämnden beslutar om bestämmelser i enlighet med detta utlåtande.
2. Kyrkogårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att vid behov göra mindre förändringar av dokumentet vid den årliga översynen.

Sammanfattning av ärendet

Den justering av 2013 års *Bestämmelser för gravupplåtelser, minneslundar, askgravlundar, askgravplatser, gravskötsel och gravanordningar mm samt krav på kistor och urnor* vilken nämnden fattade beslut om i juni 2024 har i denna version omarbetats att även omfatta förtida köp av gravplatser.

I ärendet görs en genomgång av olika gravskick, regelverk kring upplåtelser och gravsättningar, krav på kistor och urnor, och bestämmelser för gravskötsel och gravanordningar. Bestämmelserna följer relevant lagstiftning.

En översyn av dessa bestämmelser ska göras årligen

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1057-5 Revidering av bestämmelser för KYF

§ 11**Svar på remiss - Motion om att kyrkogårdsnämnden ska beställa framtida byggprojekt från fastighetsnämnden**

KYF 2024/1297

Beslut

1. Kyrkogårdsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Förslag till beslut

Mötesordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, förvaltningens förslag samt eget förslag från *Jan Tigerström* m.fl. (M) vilket *Ewa-Marie Ås* (KD) ansluter sig till:

Kyrkogårdsförvaltningens förslag till beslut:

1. Kyrkogårdsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

***Jan Tigerström* m.fl. (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) förslag till beslut:**

1. Att tillstyrka motionen
2. att uppdra till kyrkogårdsförvaltningen att tillsammans med fastighetskontoret utreda hur en organisatorisk förändring utifrån motionens intentioner skulle kunna se ut
3. att därutöver anföra:

"Kyrkogårdsförvaltningen är en av de mindre förvaltningarna inom staden som har både stora och små förvaltningsobjekt samt större projekt för nybyggnationer. När nämnden sällan beställer nya projekt kan rutiner och kompetens saknas för att genomföra större investeringar.

Moderaterna och Kristdemokraterna ser en stor potential i ett närmare samarbete där fastighetskontoret bistår med metoder, verktyg och processer för att säkerställa att kyrkogårdsförvaltningen kan driva sina projekt inom givna ramar vad gäller budget, tidplan och kvalitet. Det är viktigt att vi tar till vara på den expertis som finns inom fastighetskontoret, och därför bör en vidare utredning genomföras för att se hur detta stöd kan formaliseras och stärkas.

Vidare ser vi ett behov av att långsiktigt planera för en förändring, där fastighetskontoret, med rätt resursförstärkning, på sikt kan

överta byggprojekt från kyrkogårdsförvaltningen. Detta skulle möjliggöra en stärkt kostnadskontroll, bättre samordning och säkerställande av hög kvalitet i framtida projekt."

Beslutsgång

Mötesordförande ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservationer

Jan Tigerström m.fl. (M) och *Ewa-Marie Ås* (KD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kyrkogårdsnämnden har från kommunstyrelsen mottagit en motion om att beställa framtida byggprojekt från Fastighetsnämnden. I motionen föreslås att den nuvarande ordningen för fastighetsprojekt vid Kyrkogårdsförvaltningen ska förändras. Istället för ett genomförande i egen regi ska istället framtida fastighetsprojekt beställas av Fastighetsnämnden.

Motivet är att Kyrkogårdsförvaltningen i linje med sitt verksamhetsuppdrag saknar erforderlig projektledningskompetens. Motionen pekar även på erfarenheter från det snart avslutade Järvaprojektet.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1297-2 Tjänsteutlåtande - Motion om framtida byggprojekt
- KYF 2024/1297-2.1 Bilaga. Motion om framtida byggprojekt

§ 12**Svar på remiss - Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna**

KYF 2024/1881

Beslut

Kyrkogårdsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Styrdokumentet *Program för de mänskliga rättigheterna* har tagits fram av Kommunstyrelsen som ett led i att stärka och utveckla arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna i stadens nämnder och bolag. Programmets mål är: Stockholms stad är en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1881-2 Tjänsteutlåtande - Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna
- KYF 2024/1881-2.1 Bilaga. MR-Program

§ 13**Svar på remiss - Klimathandlingsplan 2024-2030**

KYF 2024/1954

Beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

De ökade klimatförändringarna är ett växande hot globalt som kräver krafttag och att alla tar sitt ansvar. Stockholms stad har ambitiösa och högt uppställda klimatmål och i den klimathandlingsplan som tagits fram beskrivs de åtgärder som staden anser krävas för att nå dessa.

Staden ska med klimathandlingsplanen vara ett föredöme och arbeta för minskad klimatpåverkan inte bara i egna verksamheter men också driva på andra aktörers omställning till klimatneutralitet.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1954-2 Tjänsteutlåtande - Klimathandlingsplan 2024-2030
- KYF 2024/1954-2.1 Bilaga. Klimathandlingsplan 2030

§ 14**Svar på remiss - Strategi för Stockholms
utomhusbelysning**

KYF 2024/1984

Beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Rätt belysning på rätt plats vid rätt tillfälle är ledorden i den strategi som Kommunstyrelsen tagit fram för Stockholms stads utomhusbelysning. Strategin behandlar utomhusbelysning i förhållande till fokusområdena biologisk mångfald, energi- och resurseffektivisering, ljusföroreningar, gestaltning och upplevd stadsbild samt trygghet och säkerhet.

Kyrkogårdsförvaltningen utvärderar redan idag de olika fokusområdena i samband med installation och förvaltning av utomhusbelysning genom bland annat framtagande av ljus- och mörkerplaner för stadens begravningsplatser, antikvariska förundersökningar och fladdermusinventeringar.

Handlingar i ärendet

- KYF 2024/1984-2 Tjänsteutlåtande Belysningsstrategi
- KYF 2024/1984-2.1 Bilaga. Strategi för Stockholms utomhusbelysning

§ 15

Statusrapport Järva begravningsplats

Sammanfattning av ärendet

Svante Borg rapporterade om Järva Begravningsplats. Projektet kliver nu in i sin slutfas och går i linje med planeringen. Invigning av begravningsplatsen sker måndag 30 September.

§ 16**Förvaltningschefens information****Sammanfattning av ärendet**

Invigningen av Järva begravningsplats i kommande vecka startar på måndag med inbjudna gäster från stat, stad och politik, kommunfullmäktiges ordförande Olle Burell inviger begravningsplatsen. Följande dagar välkomnas religiösa företrädare, och branschföreträdare såsom begravningsbyråer och gravvårdsfirmor.

Förvaltningen planerar en visning av begravningsplatsen för de i nämnden om inte deltar kommande vecka till 29 oktober. Inbjudan kommer skickas ut inom kort.

Svante Borg informerade om några kommande förändringar inom förvaltningen. Avdelningschef Pär Martinsson avslutar sin anställning och biträdande avdelningschef Sara Carlquist kliver in under rekrytering av ny avdelningschef.

Svante informerade även om att han i januari 2025 lämnar tjänsten som förvaltningschef efter 5 år. Staden har ännu inte meddelat vem som efterträder honom.

§ 17
Övriga frågor

Sammanfattning av ärendet

Mats Lindqvist (MP) lyfter frågan om förvaltningen har någon plan för det hot som buxbomsflyt utgör mot beståndet av buxbom vilket Malmö nyligen erfarit på sina begravningsplatser.

- Förvaltningens bestånd av buxbom är väldigt litet, men frågan tas i beaktning i vidare verksamhet och planering svarar Svante Borg.

Jan Tigerström avslutade mötet.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Elvir, Kazinic	2024-10-07
Jan Gunnar Gunnarsson, Tigerström	2024-10-07